

ייעוץ פופריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת שלח
שנת תשע"ג

סימן ס"ה

ברוך השם, יום א' בשלח תקצ"ב

שלום לבני הרבני מו"ה יצחק שיחי.

מכתבך קבלתי פה, והיה לי לנחת. ומחמת שאיני יודע מתי יבא מוסר כתב זה לביתו, כי מעקם הדרך, על כן לא שלחתי על ידו מכתבי מיוחד אליך להשיבך על מכתבך, ואפשר אכתוב לך מטשעהרין [עיין מכתב ס"ו]. אך הוא למותר, כי בקרוב אבא לביתי אי"ה [מוהרנ"ת נסע באות העת לנישואי הרבנית הצ' מרת ארל שנתחתן בווג'ש, עיין לעיל מכתב ס"ד].

דברי אביכם המצפה ומחכה לשמוח בכם, כשתזכו לחשוב על תכליתכם הנצחי, לשקוד על דלתי התורה והתפלה בכל יום, כי חוץ מזה הכל הבל כידוע לכם. אבל צריכין לחזור זאת בכל יום ובכל עת, כי הזמן הולך והומה וכו'.

ודעו כי כל מקום שנוסעים ובאים לשם, שומעים קול צעקות ואנחות גדולות ומרות מפגעי העולם, העוברים על כל אחד ואחד, ובפרט צעקת לגימא מחסרון הפרנסה, ורואין בחוש מה שאמר אדומ"ר ז"ל [ליקו"מ ח"א ס"ו כ"ג] אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכול למיסבל מרירותא [נזיל בליקו"מ שם. מובא בוורד ח"א דרמ"א ע"ב] אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכלי למסבל מרירותא וכו'. כי הצדיק הוא ברית עולם [תיקו"ז ת"י מ"ח] וזה האיוב של הצדיק שחולק על צדיק אין לו מלח להמתיק מרירות וכו', כי עיקר תאוות ממון שנתמעט אינו אלא על ידי ברית עיי"ש. אשרי המתפלל בכל יום שיזכה להנצל ממרירותא דהאי עלמא, שעליו נאמר [קהלת ז, כו] ומוצא אני מר ממות שהוא מרירות דאגת הפרנסה ותמדת הממון והעשירות, אשרי הזוכה לעשירות אמיתי שהוא השמח בחלקו, שעליו נאמר [קהלת שם] טוב לפני אלקים ימלט ממנה וכו'. [עיי"ש בליקו"מ בסוף. ועיין לשון הרמב"ם בשמונה פרקים הקדמת מס' אבות]. ודי בהערה זאת.

דברי אביכם המצפה לראותכם בשמחה

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה, לכולם נאמרו דברים אלה.

סימן ס"ו

ברוך השם, יום ב' יתרו תקצ"ב, קרומינטשאג

[מוהרנ"ת ז"ל נסע לקרימינטשאק להתנונה של הרבנית הצ' מרת ארל שנשאה בווג'ש להרה"ח ר' יצחק אייזיק, בעלה של הרבנית הצ' מרת שרה, שנסתלקה אז בשבת חנוכה תקצ"ב. כמו שכתוב מוהרנ"ת בימי מוהרנ"ת ח"א אות ק"ו ולעיל מכתב ס"ד. ואז באותה הנסיעה היה מוהרנ"ת גם באומאן ועסק שם בבנין הביהמ"ד הקלויז של אנ"ש כמ"ש ביממ"א ס"ו ק"ו ובודרך הילוכי וחורתי משם הייתי באומאן ועסקנו בהבנין].

אהובי בני שיחי, שלום לך ולביתך וליוצאי חלציק, ה' עליכם יחיו, ויאריכו ימים ושנים ברוב טוב אמתי ונצחי אכ"ר.

מכתבך קבלתי פעמיים, והיה לי לנחת גדול, ואין לי פנאי כלל להשיבך עתה, כי אני נחוץ לדרכי לנסוע היום בעזרת השם יתברך לטשעהרין, וכבר הייתי מוכן ביום ד' בשלח לנסוע מפה, כאשר כתבתי לך [במכתב ס"ה]. ומאת השמים הוא דעכבני עד הנה. כעת איני יודע מה לכתוב לך, אך אהבתך ותשוקתך החזקה לשמוע דבורים אמיתיים ממכתבי, אלצני ודחקוני לכתוב לך את אשר יזמין ה' תחת קולמוסי, וכבר כתבתי לך במכתב הנ"ל [מכתב ס"ה] שהעולם מלא צעקות וגניחות בלי שיעור, וכולם צועקים "ממון", וכל אחד ואחד צועק בקולות משונות, כאילו לו חסר יותר מכל העולם, עד שכמעט יוצאת נפשם מעומק מרירותם, וחיותם בנס על ידי חיות הנמשך בדרכים נפלאים מברית מלח עולם, אשר אלמלא מלחא לא הוי יכיל העלמא לסבול [ליקו"מ ח"א ס"ו כ"ג, ועיין לעיל מכתב ס"ה].

וצריכין לזכור זאת היטב, כי כל מה שזוכרים זאת יותר, שעיקר החיות מהצדיק יסוד עולם הממתיק בכל עת מרירותא דעלמא, על ידי זה ממשיכין על עצמו חיות דקדושה ביותר, וממתיקים מעצמו המרירות בהמתקות יתירות, כי בוודאי כל אחד כפי קירובו להצדיק וכפי אמונתו בו, כמו כן נמתק מרירותו יותר, ובוה אנו צריכין לשמח נפשינו בכל עת, ולהשליך יחינו עליו יתברך, ולבטוח בו יתברך, כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, והכל לטובה.

המשך בדף 4

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

על זרע הבעל שם טוב
הכתוב אומר (ישעי' ה, ב)
ופרי הארץ לגאון
ולתפארת
(היי מוהר"ן סי' תקנ"ג)

לכבוד יומא הדילולא
דמרן הבעל שם טוב הק'
ז"ע, בחג השבועות

מאמר ג':

רבותינו זכרונם לברכה (מכות כב:) כמה מפשאי וכו' דקיימי מקמי אורייתא וכו'.

אבל כשהצדיק ממתיק דיבורים שלהם, אזי הוא חוזר ועושה מהדיבורים תורה כמובא במקום אחר (שם בסיון ב"ב). ואזי עושה תורת חסד, היינו ללמד לאחרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוכה מט:): על פסוק (משלי לא, כו) **ותורת חסד על לשונה** זה הלומד על מנת ללמדה, כי בוודאי כשעושים תורה מדיבורים אלו אפשר לו ללמד אחרים עמה, ונמצא שהוא תורת חסד, ובזה ממתיקם.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א סי' ר"ז)

ד.

קול ודיבור

דע כשהריאה בשלימות, על ידי זה הבטחון בשלימות. כי עיקר הבטחון בשלימות הוא על ידי השכל, כמו שכתוב (תהלים קמה, טו) **עיני כל אליך ישברו**, עיני זה בחינת השכל כמו שכתוב (בראשית ג, ז) **ותפקחנה עיני שניהם**, ופירוש רש"י על שם החכמה נאמר. ולפי השכל כן הוא הבטחון.

כי יש כמה מעלות ומדריגות בבטחון עד אין סוף, בבחינת (ישעיה כו, ד) **בטחו בה' עדי עד**, והכל לפי השכל כנ"ל. ועיקר השכל על ידי הריאה. כי עיקר השכל הוא על ידי הלחלוחית העולים אל המוח, שהם בחינת השמן, והמוח היא הפתילה, והנשמה שבמוח הוא האור, נמצא שעיקר קיום השכל הוא על ידי הלחלוחית שבגוף כנ"ל. והלחלוחית הוא על ידי הריאה, כמובא (בתיקוני זוהר תיקון ג' דכ"ז ע"ב) **אלמלא כנפי ריאה דמנשבי על לבא הוי ליבא אוקיד כל גופא**. וזה בחינת (שמות כה, כ - לו, ט) **הקרוכים פורשי כנפים על הכפורת**, כפורתא דליבא (זו"ג דר"ד ע"א), נמצא שעל ידי הריאה נתקיים הלחלוחית שלא יתייבש על ידי הלב,

[המשך במאמר הבאה]

[המשך]

ואזי כל הדיבורים שלהם שהם גבורות קשות באים ונופלים על צדיק הדור חס ושלום. והצדיק הדור צריך לראות להמתיק אלו הגבורות קשות שהם הדיבורים הנ"ל.

ועל ידי שהוא דן אותם לכף זכות בזה שמדברים עליו, נמצא שהוא מטה כלפי חסד, ובזה ממתיקם. או על ידי שמקבל היסורים שהם מדברים עליו, מקבלם באהבה, על ידי זה הוא ממתיק גם כן דיבורים שלהם שהם הגבורות הקשות כנ"ל.

אבל אם אין כח חס ושלום בצדיק הדור להמתיקם, אזי יוכל לייפול ממדרגתו מאוד חס ושלום על ידי אלו הגבורות הנ"ל שבאים עליו, או שיסתלק חס ושלום על ידי זה, ואז על ידי הסתלקותו נשמתו ממתקת אלו הגבורות הקשות הנ"ל.

ומזה היה הסתלקות הבעל שם טוב, כי אמר שיסתלק ממעשה הש"צ ימח שמו, כי אצל הש"צ ימח שמו היו כמה גדולי הדור ולומדים מופלגים שהטעה אותם כמפורסם, והם יצאו מן הכלל ודברו רעות על כלל תורה שבעל פה, וזה היה מחמת שבא להם גבורות קשות ולא המתיקו אותם מחמת בחינת הנ"ל, ועל כן דיברו דיבורים רעים על הכלל. ואלו הדיבורים נפלו על גדול הדור, והבעל שם טוב זכרוננו לברכה הוא היה אז הגדול הדור, ומזה נסתלק, וכמו שאומרים בשם הבעל שם טוב זכרוננו לברכה שאמר שנעשו לו שני נקבים בלבו על ידי המעשה של הש"צ ימ"ש (עין ספר שבחי בעש"ט דפוס ירושלים תש"ו ר"ח), ומזה נסתלק וכנ"ל. **כי** כשמדברים על תורה שבעל פה, או כשמדברים על הצדיק הדור בעצמו, הוא דבר אחד ממש, כי עיקר תורה שבעל פה הוא תלוי בצדיק הדור, כמו"ש (זח"א דקנ"ג ע"ב) **שכינתא בין תרין צדיקייא יתבא**, שהוא התורה שבעל פה כמובא במקום אחר (עין בהתורה תהלה לדוד בסיון י"ב). **וכן** התלמיד חכם הוא בעצמו התורה, כמו שאמרו

מדברי הרה"צ רבי נחמן מטשעהרין זצ"ל, על מרן הבעל שם טוב זצ"ל, ותורתו הק', בהקדמת ספרו "לשון חסידים":

...וכל תקוותינו וישועתינו לנצח הוא רק על ידי התגלות תורתו הק' ודרכיו הק' העומדים לנו בעזרתנו סלה בפרט בעתים הללו בעקבות משיחא אשר התפשטות החושך והגורא מאד כפול ומכופל תהו ובוהו וחושך וכו' ממש, אשר גם נביאינו הראשונים ז"ל, ראו כן תמוה איך יוכלו בני ישראל הק' לעמוד ולהתחזק עצמן ביראת ה' ואמונתו הק' בתוך התגברות החשכות כזה, וברוך ה' אשר הפליא חסדו ועמנו והקדים רפואה למכותינו, ובאחרית הימים האלו שלח לנו מושיע ורב קדוש ונורא כזה, עיר וקדיש מן שמיא נחית...

מאמר משיב נפש

פ"ד

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי

סימן י"א: יושב בסתר עליון

שואל: אם הוא באמת כן כאשר דברת, כי יש כאן דבר נפלא ונורא מאד יותר ממה שיש במקומות אחרים, ותיקונים נפלאים אשר שאר צדיקים לא הבטיחו על זה, א"כ למה לא ראינו אצל רבותינו הקודמים לפני המלחמה, שכולם יעריצו כ"כ את הדרך הזה, ואצ"ל שהיה מהם כמה וכמה אשר סלדו מזה, עכ"פ למחצה לשליש ולרביע.

ואל תשיבני כי כל דבר טוב וקדושה יש מעט, כמו להבדיל ישראל בין העמים, ויראי ה' בין פורקי עול, ועובדי ה' בין סתם המון עם, ותאמר שכן הוא בזה, שיש מעט חסידי או מעריצי ברסלב בין שאר כלל ישראל. כי שונה הדבר לגמרי, כי הלא הרבים הנ"ל הם אותם שאינם הולכים בדרך התורה, או עכ"פ רק כמצות אנשים מלומדה, אבל כאן המדובר הוא בין יראי ה' וחושבי שמו, ורבותיהם צדיקים קדושים וטהורים שרפי מעלה ממש, אשר עבדו את השם בכל נימי נפשם, ואשר חזו ברוה"ק, והגידו ואמרו מה שראו למעלה בשמים ממש, וא"כ אין לומר עליהם שח"ו נבוכים היו בארץ.

ובאמת זה קשה לי יותר מכל הקושיות, כי הלא המה הם אבותינו ורבותינו אשר מפיהם אנו חיים, ומפיהם חיו אבותינו הקודמים, ואיך נאמר שבדור הזה נתחכמו וראו את החודש, מה שלא ראו אבותינו הקודמים.

אדם שאין עליו חולק וערעור, שורשו מערב רב:

וכן כתב (נוצר חסד אבות פ"ו מ"ב אחדות אות י') ליסטים ושוללים בודאי לא יעמדו אלא על מי שנושא מרגליות ואבנים טובים, לא על מי שנושא תבן וקש, ולכן אל יחלוש דעתו על שעומדין עליו רשעים ומצערין אותו. כי כל שיש לו נשמה גבוהה ורמה הנוער באש להבת יותר יתגבר עליו שונאים ומקטריגים, ובפרט מי שהוא משורש משה רבינו ודוד מלך ישראל. וכשתראה אדם שאין עליו חולק וערעור, תדע שהוא מערב רב. ורוב הצדיקים מתייסרים ע"י שחוק הרשעים אשר פיהם חרב חדה, ואל ישים כלל לב על זה ע"כ.

הס"מ מראה לאדם קושיות על הצדיק והת"ח:

וכן כתב (אוצה"ח ויקרא קע"א): כמו שיש נסיונות גדולות על אדם עד שידבק עצמו לבורא כל, או לפרוש חלילה, כן יש נסיונות על בני אדם רבות וגדולות ע"י פיתוי ס"מ ושלוחיו, אם לדבק עצמו אל ת"ח צדיק או לפרוש, והם נסיונות גדולות, כי הס"מ מראה לו קושיות רבות על צדיק, אשר ע"ז אמרו (סנהדרין ק"י). המהרהר אחר רבו כמהרהר אחר השכינה, וכל עיקר כוונת הבע"ד שיביא בלבו שנאה על הצדיק ת"ח אמת, כדי שלא יבוא לו התעוררות בלבו ע"י מילי דשמיא של הצדיק. כי הצדיק אשר מילי דשמיא שלו יוצאין כלהבות אש בקדושה וטהרה, מאיר לכל הדבקים בו ונקשרים בנפשו באהבה ורחימו, וא"א להם לחטוא כלל. ואם יתגבר עליהם הס"מ באיזה חטא, בודאי הצדיק ע"י מילי דשמיא שלו יחזירם בתשובה שלימה, ויעורר לבם שישבו אל ה' אלהיהם בכל נפשם. ולכן עיקר פיתוי הס"מ, שיסיר לבו מצדיק אמת ע"י קושיות ופתוים שלו, והוא באמת נסיון גדול לדבק עצמו אל צדיק אמיתי.

ע"י חלישות הדעת יכולים ליפול מהמדריגה:

וכן כתב (ה"ה ריש בחוקותי דף רפ"א). ובאמת יאמינו לי אחיי וריעי ידידי עליון, כי כמ"פ יעלה נסיונות של אדם וחלישות דעת הרבה מכמה נסיונות, כי הרע מואס בטוב לגמרי, ומושך עצמו לשורשו ושונא לצדיק, כמו שהיה לחיות נפשינו רוח אפינו משיח ה' מרן קודש הקדשים רבינו הקדוש ישראל בן שרה הריב"ש טוב, שעבר עליו כמה חלישות דעת מע"ר. ופ"א נחלש דעתו מאוד עד שהיה קרוב חלילה ליפול ממדריגתו, ונתחזק בהרף עין מן השמים בהשגחה נפלאה. וכן היה לכל הצדיקים אמיתים ע"י אנשים מתנגדים, ובפרטיות על כולם לרבינו הקדוש מוהר"ר לוי יצחק מברדיטשוב, שע"י חלישות דעת שהיו מחלישין דעתו הרבה, וע"י רדיפות וחלישות דעת הרבה נפל ממדריגתו יותר מחצי השנה.

וכן כתב (נתיב מצותיך אמונה ד' ה') כי פ"א הכה אחד את רבינו אלימלך על הלחי.

קדוש ה' האור החיים הק':

וכן על האוה"ח הקדוש היתה מחלוקת גדולה, כמ"ש בנתיב מצותיך (נתיב אמונה א' ט') כי חסרי הדעת היו מצערין ומקטריגין עליו, והעמידו נגדו מפולפל חריף שהמשיך אליו כל התלמידים, וכולם היו דביקים וקשורים אליו. וכתב במסעות ירושלים (יום ב' אות ט') כי סיפר המנחת אלעזר בשם הרה"ק משינאווא, שכשהיה על ציון הק' של האוה"ח ביומא דהלולא, ראה שלא באו שם מן הספרדים, רק מן האשכנזים, כי האשכנזים ידעו את גדולתו ע"י פירסום הבעש"ט ותלמידיו, משא"כ אצלם היה נרדף בימיו, כמ"ש הוא בעצמו (בהקדמת ספרו חפץ ה'), וגם לאחר הסתלקותו הרבה שנים [ואפשר שנרמז זאת בספר שם הגדולים למרן החיד"א תלמידו של האור החיים הק', שכי' שנתפרסם שמו של האוה"ח], בשביל שמרן הבעל שם טוב הגיד גדולות על נשמתו הק'..

חוק בני בתורה ותפלה בכל עת, ושמה נפשך בכל הדרכים והעצות ששמעת, הפוך בהם והפוך בהם וכו'.

ומגודל טרדתי אין דעתי צלולה כלל להרחיב הדיבור יותר, וה' ירחם עליך וימתיק ויבטל מעליך ומביתך כל הדינים, וירחיב לך בכל עת, באופן שתוכל לעבוד אותו ויתברך בהרחבת הלב בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

דברי אביך חפץ ומשתוקק להצלחתך הנצחית

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה.

סימן ס"ז

בעזרת השם יתברך, ה' תצוה תקציב

אהובי בני שיחי, תקבל האגרת הרצוף פה, ותשלחו מיד על הפאטש ותחתמו כראוי, כי לא הנחתי החותם בעצמי, כדי שתוכל לקרות האגרת שכתבתי לר' **אפרים** [ר' אפרים, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, בן הרה"ח ר' נפתלי תלמיד רביז"ל. וחבל על דאבדוין על המכתב שלא נרפס]. כי כל דיבור שהשם יתברך שולח תחת קולמוסי בעניינינו הוא נצרך מאד לכל אחד ואחד, כי בוודאי צריך כל אחד לקיים מה שהזהיר רבינו ז"ל לחזק עצמו תמיד, ואמר בפירושו (עיין שיחות הר"ן סי' ש"ב בזה"ל: פעם אחת עמדתי לפניו, והוא ז"ל היה מונח על מטתו, ונורקו דיבורים אלו מתוך פיו הקדוש, ואמר בזה"ל: דער עיקר איז מבטן שאול שוועתי (יונה ב. ג.) עכ"ל, ועיין ליקו"מ ח"ב סי' ע"ח אל יתיאש עצמו ויקיים מבטן שאול שוועתי ויחזיק עצמו במה שיוכל, ועיין לקמן מכתב ק"ד) **שהעיקר הוא מבטן שאול שוועתי** (יונה ב. ג.) וכל אחד נופל בדעתו כל כך עד שנדמה לו כאלו עליו לא נאמר זאת, כאלו ירד יותר מבטן שאול ח"ו, וכאלו אין בכחו לצעוק עוד, וכאלו כבר צעק הרבה מאד ואינו מועיל לו, ועוד דחיות הרבה כאלה וכאלה.

ובאמת לא כן הוא, כי אני יודע האמת שהוא ז"ל כוון בכל דבריו גם עליך בפירושו, ועל כל אחד ואחד. ולא די שיכולין לצעוק תמיד איך שהוא איך שהוא, גם על פי דבריו הקדושים ונעימים, והיקרים והנפלאים, והתמימים בתכלית אמיתת עמקות התמימות באמת, יכולין גם לשמח עצמו בכל עת, ולחטוף היגון ואנחה להפכו לשמחה (ליקו"מ ח"ב סי' כ"ג).

והשם יתברך יחזק לבבך לילך בדרכיו הקדושים תמיד, ולא ימושו דברי תורתו הקדושה מפינו ומפי זרעינו ומפי זרע זרעינו עד עולם.

דברי אביך

נתן מברסלב

ברכת מזל טוב לאנ"ש

הר"ר יהושע שפילמאן שליט"א

מקרית יואל

לרגלי הולדת בתו תחי'

יזכו להעמיד דורות ישרים ומבורכים, ע"ד ישראל סבא

מזדעה משמחת ובקשה

בהיות שסידרנו כל תלמידי רביז"ל על סדר הא"ב בסדר יפה אף נעים, וכן יש תחת ידינו מסודר כל תלמידי מוהרנ"ת ז"ל על דרך זה, וכן זכינו בעזרשי"ת לסדר הספה"ק **"עלים לתרופה - מכתבי מוהרנ"ת"**, עם הערות ובידורים על כל מכתב ומכתב, **בתוספת מכתבים מכת"י**, עד שפנים חדשות בא לכאן.

ולכן הנני פונים בבקשה מאת אנ"ש היקרים, **מי שרוצה לזכות ליתן יד ועזר להדפסת הספרים הקדושים הללו יפנה אלינו**, וזכות הרבים תלוי בו.

כוונת ההערות והצינונים בכדי להבין את המכתב הק, וברצונינו בעז"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באימייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוחכם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגיע לו העט סופר על יד האימנעל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

או להפעקס: **845.781.6701**

להודעה על מזל טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א

עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר"ן הסבר, לויט די

מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות

חזקו ואמנו אחיי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשכם (על"ת מכתב ש"א)